

Darījumi ar kriptovalūtām – nodokļu risinājumi

Noslēdzot tēmu par kriptovalūtām, piedāvājam sarunu, kurā, analizējot studentu veiktos pētījumus un savāktos materiālus, tiek sniegti priekšlikumi nodokļu jomas attīstībā darījumos ar kriptovalūtām. Rubrika “Nodokļu smilšu kaste” tapusi sadarbībā ar Rīgas Tehniskās universitātes Muitas un nodokļu katedru.

Dr.oec. **JUSTĪNA HUDENKO**

Dr.oec. **MĀRIS JURUŠS**

Justīna: Sveiks, Māri! Vai esi gatavs noslēgt sarunu par darījumiem ar kryptoaktīviem?

Māris: Sveika, Justīna! Jā, domāju, ka mūsu studenti ir apkopjuši pietiekami daudz materiālu, lai, pamatojoties uz tiem, mēs varētu dot rekomendācijas, kā turpmāk šādiem darījumiem piemērot nodokļus. Kaut gan es joprojām esmu skeptisks par darījumu ar kryptoaktīviem nepieciešamību.

J: Tad no sākuma apkoposim “par” un “pret”. Var jau būt, ka rezultātā būs tikai viena rekomendācija – aizliegt!

M: Es redzu pārsvarā vājās vietas – decentralizēta darījumu reģistrācija un lietotāju anonimitāte neļauj identificēt darījuma vietu un nodokļu maksātāju, platformas nav pakļautas normatīvajam regulējumam, jo var tikt nodibinātas ārpus jebkādas jurisdikcijas, darījumu vērtība nav identificējama, jo tā mainās atkarībā no izvēlēta maiņas punkta un laika. Turklāt blokķēdes platformas uzturēšanas izmaksas ir līdzīgas parasto transakciju izmaksām, tātad no mikroekonomikas viedokļa tas nav viennozīmīgi izdevīgāk. Savukārt no makroekonomikas viedokļa alternatīvi maiņas līdzekļi pavājina nacionālās valūtas un rada telpu ēnu ekonomikai.

J: To visu var attiecināt arī uz skaidru naudu – to ir dārgi saražot un gandrīz nav iespējams piefiksēt tās turētāju un veiktos darījumus. Mana studente Daiga Sandore pat izvirzīja hipotēzi, ka, neesot skaidrai naudai, ēnu ekonomika izzustu.

M: Interesanta teorija! Un kādi ir viņas secinājumi?

J: Mūsdienu sabiedrība psiholoģiski nav gatava pārejai uz bezskaidras naudas norēķiniem un esošā maksāšanas sistēma nav piemērota mūsdienās tik izplatītajiem sadarbības darījumiem, proti, cilvēki arvien biežāk samet naudu kopīgiem braucieniem, pasākumiem, apmainās vai dalās ar pakalpojumiem un lietām elektroniski. Banku piedāvātie pakalpojumi šobrīd šo nišu neapkalpo. Piemēram, darījuma konta atvēršana bankā, kas kā pakalpojums ir vistuvākais sadarbības ekonomikas būtībai, aizņem vairākas dienas un praksē to izmanto tikai augsta riska darījumiem.

M: Piekritu, ka sadarbības ekonomikas attīstība rada jaunus izaicinājumus un piedāvāju nākamreiz pārrunāt tieši šo tēmu. Bet, turpinot par kryptoaktīviem, vai es pareizi saprotu, ka tu blokķēžu platformu attīstību uzskati par papildinājumu mūsdienu naudas sistēmām?